

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

RAPORT EWALUACYJNY

LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU STOWARZYSZENIA LOKALNA GRUPA

DZIAŁANIA „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI”

REALIZACJA I KAMIENIA MIŁOWEGO (LATA 2016-2018)

Sporządziło:
Biuro LGD „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI”

Łuków, 2019 r.

Spis treści:	strona
Wstęp	3
I. Zakres i metodologia badania	4
Kryteria ewaluacji	4
Wykorzystana dokumentacja związana z realizacją LSR	5
Zastosowane metody zbierania danych	5
Efekty ewaluacji	5
Docelowi odbiorcy ewaluacji	5
II. Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju	6
Stopień realizacji celów LSR (wykonanie wskaźników)	6
Harmonogram naboru wniosków	9
Doradztwo i spotkania/szkolenia przeprowadzone przez LGD	9
Budżet LSR	12
Realizacja Planu szkoleń	12
Realizacja Planu komunikacji	13
Działania z aktywizacji/animacji i promocji	14
Kryteria i procedury wyboru operacji oraz potrzeby aktualizacji strategii	16
Poziom partycypacji społecznej	21
III. Wnioski i rekomendacje	28

Wstęp

Ewaluacja – to systematyczne badanie wartości albo cech konkretnego programu, planu, działania (eksperymentu) bądź obiektu (programu komputerowego, programu nauczania, rozwiązania technicznego) z punktu widzenia przyjętych kryteriów, w celu jego usprawnienia, rozwoju lub lepszego zrozumienia. Jednym z głównych celów ewaluacji jest ocena rzeczywistych lub spodziewanych efektów realizacji danej interwencji publicznej.

Ewaluacja dzieli się na 3 rodzaje:

- ewaluacja ex-ante (przed rozpoczęciem realizacji interwencji) – celem takiego badania jest poprawa jakości planowanej do uruchomienia interwencji,
- ewaluacja on-going (w trakcie wdrażania interwencji) - celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów w świetle wcześniej przeprowadzonej ewaluacji wstępnej, zwłaszcza pod względem dostarczonych produktów i osiągniętych rezultatów oraz określenie trafności zamierzeń w stosunku do aktualnych trendów społeczno-gospodarczych,
- ewaluacja ex-post (po zakończeniu realizacji interwencji) – celem jest określenie jego długotrwałych efektów, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności pomocy.

I. Zakres i metodologia badania

Raport ewaluacyjny ma na celu okresową ocenę wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju i realizacji działań Lokalnej Grupy Działania „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI” w ramach PROW 2014-2020.

Obejmuje okres realizacji I kamienia milowego 2016-2018. Został sporządzony na podstawie danych zbieranych przez Biuro LGD (ewidencja, ankiety).

Badaniu poddano:

- a) rzeczową i finansową realizację LSR – element pozwalający na ocenę trafności, efektywności, skuteczności, użyteczności i trwałości zapisów w Lokalnej Strategii Rozwoju; ocena obejmuje następujące elementy podlegające ewaluacji:
 - Wskaźniki i cele realizacji LSR,
 - Kryteria i procedury wyboru operacji,
 - Poziom wykorzystania budżetu,
 - Harmonogram naboru wniosków,
 - Plan komunikacji;
- b) bieżącą pracę Biura LGD i aktywizację oraz spostrzeżenia mieszkańców w zakresie rozwoju obszaru LGD – element pozwalający na ocenę trafności, efektywności, skuteczności, użyteczności i trwałości pracy wykonywanej przez pracowników biura LGD i ich wpływ na aktywizację obszaru i odczuć mieszkańców; ocena obejmuje następujące elementy podlegające ewaluacji:
 - udzielone doradztwo przez pracowników Biura LGD,
 - animacja lokalna i współpraca społeczna prowadzona przez pracowników Biura LGD, rozpoznawalność LGD i zmiany na obszarze,
 - poziom partycypacji społecznej,
 - zbadanie potrzeby aktualizacji strategii.

Badanie obejmuje następujące zakresy:

- czasowy – raport dotyczy realizacji LSR i funkcjonowania LGD od 15.07.2016 r. do 31.12.2018 r.,
- przestrzenny – zakres ten obejmuje obszar wszystkich gmin członkowskich LGD: Adamów, Krzywda, Łuków, Serokomla, Stanin, Stoczek Łukowski – gmina, Stoczek Łukowski – miasto, Trzebieszów, Wojcieszków, Wola Mysłowska,
- przedmiotowy – cały zakres wsparcia LSR.

Kryteria ewaluacji:

Trafność – oznacza stopień w jakim cele LSR odpowiadają zidentyfikowanym problemom i potrzebom lokalnej społeczności

Efektywność – ocena poziomu „ekonomiczności” projektu, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych wyników i rezultatów

Skuteczność – ocena stopnia, na ile cele przedsięwzięcia, zdefiniowane na etapie programowania, zostały osiągnięte

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Użyteczność – stopień zaspokojenia potrzeb beneficjentów w wyniku osiągnięcia rezultatów podejmowanych operacji

Trwałość – ocena faktu, czy pozytywne efekty projektu na poziomie celu mogą trwać do zakończenia finansowania zewnętrznego oraz czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tego projektu w dłuższym okresie na procesy rozwoju obszaru LGD

Wykorzystana dokumentacja związana z realizacją LSR:

- tekst Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI” na lata 2013-2023,
- Sprawozdania z realizacji LSR za 2016 r., 2017 r. i 2018 r.,
- informacje zamieszczone na stronie internetowej LGD (www.lgdrazem.pl),
- informacje o działaniach LGD w mediach lokalnych,
- dokumentacja/opracowania wynikające ze zrealizowanych działań LGD (wydruki ze stron internetowych, artykuły prasowe, wnioski aplikacyjne, listy obecności na spotkaniach, szkoleniach, warsztatach, itp.

Zastosowane metody zbierania danych:

- dane z monitoringu,
- analiza dostępnych danych,
- analiza dostępnych dokumentów,
- analiza realizacji budżet,
- analiza realizacja wskaźników zapisanych w LSR,
- ankietyzacja.

Efekty ewaluacji:

- dostarczą wiedzy na temat stanu realizacji działań prowadzonych przez LGD w latach 2016-2018,
- posłużą do planowania działań LGD na kolejne lata realizacji LSR.

Docelowi odbiorcy ewaluacji:

- Lokalna Grupa Działania „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI”,
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie (instytucja nadzorująca wdrażanie PROW 2014-2020 – program LEADER),
- Mieszkańcy obszaru działania LGD.

II. Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju

Stopień realizacji celów LSR (wykonanie wskaźników)

Umowa ramowa z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego została podpisana w dniu 20 maja 2016 r. – od tego czasu rozpoczęła się realizacja LSR.

Cele zapisane w LSR realizowane będą poprzez następujące typy operacji:

- 1) Operacje realizowane indywidualnie – beneficjenci (inni niż LGD) składają wnioski, które następnie są weryfikowane przez Radę LGD i przekazywane do ostatecznej weryfikacji przez Samorząd Województwa; pomoc będzie przyznawana w zakresie:
 - a) Rozwój istniejących mikro i małych firm z poszanowaniem walorów środowiska naturalnego,
 - b) Podejmowanie działalności gospodarczej przyczyniającej się do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej,
 - c) Rozwój miejsc spotkań i integracji mieszkańców wzmacniających kapitał społeczny,
 - d) Rozwój przedsiębiorczości w zakresie turystyki, rekreacji, kultury i przetwórstwa,
 - e) Promocja obszaru LGD z wykorzystywaniem potencjału turystycznego i kulturowego,
 - f) Rozwój infrastruktury i usług w zakresie turystyki i rekreacji.
- 2) Projekty grantowe – pomoc udzielana będzie podmiotom, tzw. grantobiorcom w zakresie:
 - a) Rozwój miejsc spotkań i integracji mieszkańców wzmacniających kapitał społeczny,
 - b) Kultywowanie lokalnych tradycji i historii,
 - c) Rozwój infrastruktury i usług w zakresie turystyki i rekreacji.
- 3) Operacje własne LGD lub we współpracy przez LGD (aktywizacja).

W okresie poddanym badaniu ewaluacyjnemu realizowane były przedsięwzięcia przewidziane w ramach wszystkich celów ogólnych: I. Konkurencyjna gospodarka i stworzone miejsca pracy poza rolnictwem, II. Świadome i aktywne społeczeństwo dysponujące odpowiednim zapleczem kulturowym i społecznym i III. Zintegrowana Ziemia łukowska atrakcyjna turystycznie.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

1.0		Konkurencyjna gospodarka i stworzone miejsca pracy poza rolnictwem						
nr	Nazwa przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	2016-2018 (zł)	Wartość wskaźnika (zł)	% wykonania	2019-2021 (zł)	2022-2023 (zł)	2016-2023 (zł)
1.1.1	Rozwój istniejących mikro i małych firm z poszanowaniem walorów środowiska naturalnego	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	300 000,00	286 333,00	95,44	559 000,00	0,00	859 000,00
		w tym: Liczba operacji w ramach których wykorzystano rozwiązania przyjazne środowisku	300 000,00	286 333,00	95,44	279 000,00	0,00	579 000,00
		w tym: Liczba operacji które założyły podniesienie kompetencji	0,00	0,00	0,00	280 000,00	0,00	280 000,00
1.1.2	Podjęcie działalności gospodarczej przyczyniającej się do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	800 000,00	1 040 000,00	130,00	560 000,00	80 000,00	1 440 000,00
		w tym: Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa przez osoby z grup defaworyzowanych	560 000,00	1 040 000,00	185,71	560 000,00	0,00	1 120 000,00
Suma:			1 100 000,00	1 326 333,00	120,58	1 119 000,00	80 000,00	2 299 000,00
2.0		Świadome i aktywne społeczeństwo dysponujące odpowiednim zapleczem kulturowym i społecznym						
nr	Nazwa przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	2016-2018 (zł)	Wartość wskaźnika (zł)	% wykonania	2019-2021 (zł)	2022-2023 (zł)	2016-2023 (zł)
2.1.1	Rozwój miejsc spotkań i integracji mieszkańców wzmacniających kapitał społeczny	Liczba wspartych miejsc spotkań i integracji mieszkańców	1 343 500,00	1 604 373,16	119,42	300 000,00	0,00	1 643 500,00
		Liczba podmiotów wspartych w ramach wzmocnienia kapitału społecznego	0,00	0,00	0,00	199 500,00	0,00	199 500,00
2.2.1	Kultywowanie lokalnych tradycji i historii	Liczba podmiotów wspartych w ramach operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego (Grant)	133 000,00	132 831,00	99,87	0,00	0,00	133 000,00
		Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego ukierunkowanych na innowacje (Grant)	0,00	0,00	0,00	133 000,00	0,00	133 000,00
2.3.1	Działania informacyjne, szkoleniowe i aktywizujące prowadzone przez Biuro LGD	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	13 469,00	15 411,18	114,42	6 164,00	317,00	19 950,00
		Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	961 868,00	696 087,10	72,37	673 308,00	192 374,00	1 827 550,00
		Liczba publikacji i innych metod związanych z realizacją planu komunikacji	33 500,00	8 731,42	26,06	8 450,00	10 050,00	52 000,00
		Liczba spotkań/wydarzeń zaadresowanych do mieszkańców	14 100,00	22 942,71	162,71	12 400,00	3 500,00	30 000,00
		Liczba szkoleń	2 400,00	502,63	20,94	300,00	300,00	3 000,00
		Liczba konferencji/targów/prezentacji (odbywających się poza terenem LGD) z udziałem przedstawicieli LGD	0,00	0,00	0,00	15 000,00	0,00	15 000,00
Suma:			2 501 837,00	2 480 879,20	99,16	1 348 122,00	206 541,00	4 056 500,00
3.0		Zintegrowana Ziemia Łukowska atrakcyjna turystycznie						
nr	Nazwa przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	2016-2018 (zł)	Wartość wskaźnika (zł)	% wykonania	2019-2021 (zł)	2022-2023 (zł)	2016-2023 (zł)
3.1.1	Rozwój przedsiębiorczości w zakresie turystyki, rekreacji, kultury i przetwórstwa	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejących przedsiębiorstw	1 140 000,00	989 969,00	86,84	855 000,00	0,00	1 995 000,00
		w tym: Liczba operacji które założyły podniesienie kompetencji pracowników	855 000,00	822 477,00	96,20	285 000,00	0,00	1 140 000,00
		w tym: Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje	285 000,00	377 710,00	132,53	0,00	0,00	285 000,00
3.1.2	Promocja obszaru LGD z wykorzystaniem potencjału turystycznego i kulturowego	Liczba inicjatyw promujących obszar LGD	51 000,00	50 242,02	98,51	51 000,00	0,00	102 000,00
		Liczba centrów informacji turystycznej	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00
		Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	171 000,00	170 315,00	99,60	256 500,00	0,00	427 500,00
3.1.3	Rozwój infrastruktury i usług w zakresie turystyki i rekreacji	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	1 200 000,00	1 458 597,94	121,55	510 000,00	0,00	1 710 000,00
		w tym: Liczba usług związanych z zakupem nowego sprzętu z zakresu turystyki i rekreacji	57 000,00	177 655,23	311,68	0,00	0,00	57 000,00
		Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (Grant)	195 000,00	281 069,07	144,14	60 000,00	0,00	255 000,00
		Liczba usług związanych z zakupem nowego sprzętu z zakresu turystyki i rekreacji (Grant)	30 000,00	664,93	2,22	0,00	0,00	30 000,00
Suma:			2 787 000,00	2 950 857,96	105,88	1 732 500,00	50 000,00	4 569 500,00
Suma:			6 388 837,00	6 758 070,16	105,78	4 199 622,00	336 541,00	10 925 000,00

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

1.0		Konkurencyjna gospodarka i stworzone miejsca pracy poza rolnictwem						
nr	Nazwa przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	2016-2018	Wartość wskaźnika	% wykonania	2019-2021	2022-2023	2016-2023
1.1.1	Rozwój istniejących mikro i małych firm z poszanowaniem walorów środowiska naturalnego	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa (Szczygieł-Bud)	1	1	100,00	2	0	3
		w tym: Liczba operacji w ramach których wykorzystano rozwiązania przyjazne środowisku (Szczygieł-Bud)	1	1	100,00	1	0	2
		w tym: Liczba operacji które założyły podniesienie kompetencji	0	0	0,00	1	0	1
1.1.2	Podjęmowanie działalności gospodarczej przyczyniającej się do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	10	13	130,00	7	1	18
		w tym: Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa przez osoby z grup defaworyzowanych	7	13	185,71	7	0	14
2.0		Świadome i aktywne społeczeństwo dysponujące odpowiednim zapleczem kulturowym i społecznym						
nr	Nazwa przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	2016-2018	Wartość wskaźnika	% wykonania	2019-2021	2022-2023	2016-2023
2.1.1	Rozwój miejsc spotkań i integracji mieszkańców wzmacniających kapitał społeczny	Liczba wspartych miejsc spotkań i integracji mieszkańców	4	6	150,00	1	0	5
		Liczba podmiotów wspartych w ramach wzmocnienia kapitału społecznego	0	6	85,71	7	0	7
2.2.1	Kultywowanie lokalnych tradycji i historii	Liczba podmiotów wspartych w ramach operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego (Grant)	5	5	100,00	0	0	5
		Liczba zrealizowanych operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego ukierunkowanych na innowacje (Grant)	0	0	0,00	5	0	5
2.3.1	Działania informacyjne, szkoleniowe i aktywizujące prowadzone przez Biuro LGD	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	81	81	100,00	35	1	108
		Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	60	217	361,67	42	12	114
		Liczba publikacji i innych metod związanych z realizacją planu komunikacji	10	16	160,00	6	3	19
		Liczba spotkań/wydarzeń zaadresowanych do mieszkańców	12	24	200,00	9	2	23
		Liczba szkoleń	8	10	125,00	1	1	10
		Liczba konferencji/targów/prezentacji (odbywających się poza terenem LGD) z udziałem przedstawicieli LGD	0	0	0,00	1	0	1
3.0		Zintegrowana Ziemia Łukowska atrakcyjna turystycznie						
nr	Nazwa przedsięwzięcia	Nazwa wskaźnika	2016-2018	Wartość wskaźnika	% wykonania	2019-2021	2022-2023	2016-2023
3.1.1	Rozwój przedsiębiorczości w zakresie turystyki, rekreacji, kultury i przetwórstwa	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejących przedsiębiorstw	4	4	100,00	3	0	7
		w tym: Liczba operacji które założyły podniesienie kompetencji pracowników (Rybka, Koźuchówka, Sych)	3	3	100,00	1	0	4
		w tym: Liczba operacji ukierunkowanych na innowacje (Koźuchówka, Osaka)	1	2	200,00			
3.1.2	Promocja obszaru LGD z wykorzystywaniem potencjału turystycznego i kulturowego	Liczba inicjatyw promujących obszar LGD	1	1	100,00	1	0	2
		Liczba centrów informacji turystycznej	0	0	0,00	0	1	1
		Liczba zrealizowanych projektów współpracy w tym projektów współpracy międzynarodowej	2	2	100,00	1	0	3
3.1.3	Rozwój infrastruktury i usług w zakresie turystyki i rekreacji	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (T.P. Woli Gulowskiej - 2, Miasto Stoczek Ł. - 1, Łuków - 8, Serokomla - 5, Lesovia - 3, Wola Mysłowska - 3, Stanin - 1, Krzywda - 2,1,6)	14	29	207,14	1	0	15
		w tym: Liczba usług związanych z zakupem nowego sprzętu z zakresu turystyki i rekreacji (T.P. Woli Gulowskiej - 2)	1	3	300,00	0	0	1
		Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (Grant) (Józefów D. - 1, Oszczepalin D. - 1, Drożdżak i Feliksin - 1, Ruda - 1, Bad Boys - 1, Armaty Stoczek Ł. - 1, Żdźary - 1, Trzeciak - Trzebieszów - 1, OSP Nurzyna - 1, Gręzówka - 1, Sobiska "Jedność" - 1)	6	11	183,33	2	0	8
		Liczba usług związanych z zakupem nowego sprzętu z zakresu turystyki i rekreacji (Grant) (OSP Nurzyna - wędki)	1	1	100,00	0	0	1

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Harmonogram naboru wniosków

Przedsięwzięcie	Nabór	Kwota naboru	Złożone	Zgodne z LSR	Wybrane	Wycofane
1.1.1 Rozwój istniejących mikro i małych firm z poszanowaniem walorów środowiska naturalnego	1/2017 21.03.2017 - 04.04.2017	ogłoszona: 859 000 zł wybrana: 858 968 zł	10	10	3	1 (po podpisaniu umowy)
1.1.2 Podejmowanie działalności gospodarczej przyczyniającej się do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej	1/2016 16.11.2016 - 02.12.2016	ogłoszona: 1 120 000,00 zł wybrana: 560 000,00 zł	11	7	7	
	2/2017 01.03.2017 - 04.04.2017	ogłoszona: 560 000,00 zł wybrana: 560 000,00 zł	15	14	7	
2.1.1. Rozwój miejsc spotkań i integracji mieszkańców wzmacniających kapitał społeczny	1/2016 16.11.2016 - 02.12.2016	ogłoszona: 1 343 500,00 zł wybrana: 1 342 566,84 zł	4	4	4	
	3/2017 21.03.2017 - 04.04.2017	ogłoszona: 491 359,45 zł wybrana: 490 643,35 zł	2	2	2	
2.2.1 Kultywowanie lokalnych tradycji i historii (grantowy)	6/2017 21.03.2017 - 04.04.2017	ogłoszona: 133 000,00 zł wybrana: 132 831,00 zł	6	6	6	1 (przed oceną Rady LGD)
2.2.1 Kultywowanie lokalnych tradycji i historii ukierunkowanych na innowacje (grantowy)	3/2018 04.04.2018 - 17.04.2018	ogłoszona: 133 000,00 zł wybrana: 132 997,00 zł	6	6	6	
3.1.1 Rozwój przedsiębiorczości w zakresie turystyki, rekreacji, kultury i przetwórstwa	1/2016 16.11.2016 - 02.12.2016	ogłoszona: 1 995 000,00 zł wybrana: 1 830 319,00 zł	11	10	7	
	2/2018 04.04.2018 - 17.04.2018	ogłoszona: 1 304 985,00 zł wybrana: 1 272 715,00 zł	8	7	5	
3.1.2 Promocja obszaru LGD z wykorzystywaniem potencjału turystycznego i kulturowego	1/2018 04.04.2018 - 17.04.2018	ogłoszona: 102 000,00 zł wybrana: 64 789,00 zł	2	2	2	
3.1.3 Rozwój infrastruktury i usług w zakresie turystyki i rekreacji	4/2017 21.03.2017 - 04.04.2017	ogłoszona: 1 710 000,00 zł wybrana: 1 709 361,00 zł	12	12	12	
3.1.3 Rozwój infrastruktury i usług w zakresie turystyki i rekreacji (grantowy)	5/2017 18.09.2017 - 03.10.2017	ogłoszona: 285 000,00 zł wybrana: 281 734,00 zł	12	11	11	
	Suma:	ogłoszona: 9 476 844,45 zł wybrana: 9 236 924,19 zł	99	91	72	2

Doradztwo i spotkania/szkolenia przeprowadzone przez LGD

Osoby zatrudnione w Biurze LGD „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI” udzielają bezpłatnego doradztwa beneficjentom z obszaru działania LGD z zakresu pozyskiwania środków z budżetu LSR: bezpośrednio w biurze, telefonicznie, e-mailowo, podczas szkoleń i spotkań informacyjno-promocyjnych.

Kwestionariusz oceny doradztwa indywidualnego zawiera następujące pytania:

Ocena doradztwa:

1. Na ile zakres udzielonego doradztwa był adekwatny do Pana/Pani potrzeb?
2. Czy według Pana/Pani udzielone doradztwo przyczyni się do lepszego zrealizowania celów LSR ?

Ocena przygotowania doradcy/ów:

3. Jakie było Pana/Pani zdaniem przygotowanie merytoryczne (fachowość i kompetencje) doradcy)?
4. Czy według Pana/Pani poziom merytoryczny doradztwa ma wpływ na liczbę udzielonych porad beneficjentom?
5. Jak ocenia Pan/Pani kontakt z doradcą/ami (kultura osobista, troska o odbiorcę)?

Ogólna ocena przeprowadzonego doradztwa indywidualnego:

6. Czy wg Pana/Pani wielkość zatrudnienia w biurze LGD odpowiada potrzebom w zakresie udzielania doradztwa?
7. Jaka jest ogólna ocena Pana/Pani udzielonego doradztwa ?

Analiza ankiet z oceny doradztwa prowadzonego przez Biuro LGD w latach 2016-2018		ocena	ilość odpowiedzi
1. Na ile zakres udzielonego doradztwa był adekwatny do Pana/Pani potrzeb?	1		0
	2		1
	3		4
	4		53
	5		192
2. Czy udzielone doradztwo przyczyni się do lepszego zrealizowania celów LSR?	TAK		201
	NIE		49
3. Jakie było Pana/Pani zdaniem przygotowanie merytoryczne doradcy?	1		0
	2		0
	3		4
	4		73
	5		173
4. Czy według Pana/Pani poziom merytoryczny doradztwa ma wpływ na liczbę udzielonych porad?	TAK		203
	NIE		47
5. Jak ocenia Pan/Pani kontakt z doradcą (kultura osobista, troska o odbiorcę)?	1		0
	2		1
	3		2
	4		52
	5		195
6. Czy wg Pana/Pani wielkość zatrudnienia w biurze LGD odpowiada potrzebom w zakresie udzielania doradztwa?	TAK		185
	NIE		64
7. Jaka jest ogólna ocena Pana/Pani udzielonego doradztwa?	1		0
	2		0
	3		1
	4		49
	5		200

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Osoby, które skorzystały z doradztwa oceniają bardzo wysoko przygotowanie merytoryczne oraz kulturę osobistą pracowników Biura LGD.

Analiza ankiet badających zadowolenie ze spotkań prowadzonych przez LGD "RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI" za 2016-2018		
1. Czy spotkanie poszerzyło Pan/Pani umiejętności, wiedzę	bardzo słabo	0
	słabo	0
	raczej dobrze	5
	dobrze	45
	bardzo dobrze	59
2. Czy prowadzący był dobrze przygotowany merytorycznie do prowadzenia spotkania?	bardzo słabo	0
	słabo	0
	raczej dobrze	2
	dobrze	23
	bardzo dobrze	83
3. Czy treść była przekazywana w zrozumiały i przystępny sposób?	bardzo słabo	0
	słabo	0
	raczej dobrze	3
	dobrze	33
	bardzo dobrze	73
4. Jak ocenia Pan/Pani materiały szkoleniowe?	bardzo słabo	0
	słabo	0
	raczej dobrze	3
	dobrze	40
	bardzo dobrze	65
5. Jak ocenia Pan/Pani organizację szkolenia (sala wykładowa, sposób obsługi)?	bardzo słabo	0
	słabo	0
	raczej dobrze	1
	dobrze	28
	bardzo dobrze	80
6. Czy jest Pan/Pani zadowolony/a ze spotkania?	bardzo słabo	0
	słabo	0
	raczej dobrze	1
	dobrze	27
	bardzo dobrze	81

Analizując wyniki badania ankietowego można stwierdzić, że przeprowadzone szkolenia zostały ocenione bardzo wysoko, zarówno pod względem przygotowania merytorycznego prowadzących, jak i pod względem przygotowania szkolenia (materiały szkoleniowe, sala wykładowa).

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Budżet LSR

Lp.	ZAKRES WSPARCIA	2016-2018	% wykonania	PLAN 2016-2018	PLAN PROW 2014-2020
I	REALIZACJA LSR	6 039 512,12	112,60	5 363 500,00	8 550 000,00
II	WSPÓŁPRACA	170 315,90	99,60	171 000,00	427 500,00
1	Projekty współpracy	170 315,90	99,60	171 000,00	427 500,00
III	KOSZTY BIEŻĄCE	116 769,49	11,97	975 337,00	1 847 500,00
1	Szkolenia dla pracowników i organów LGD	15 411,18	114,42	13 469,00	19 950,00
2	Koszty funkcjonowania biura LGD	101 358,31	10,54	961 868,00	1 827 550,00
IV	AKTYWIZACJA	39 054,42	78,11	50 000,00	100 000,00
V	RAZEM	6 365 651,93	99,64	6 388 837,00	10 925 000,00

Realizacja Planu szkoleń

Zakres tematyczny szkolenia	Planowany termin realizacji szkolenia			Realizacja szkoleń
	2016	2017	2018	do XII 2018
Szkolenie nt. zakresu LSR (uwzględniające elementy aktualizacji LSR) oraz zasad wdrażania Poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach PROW 2014-2020 i/lub zasad dokonywania oceny i wyboru operacji do dofinansowania w ramach wdrażania LSR (konkurs, granty, operacja własna LGD)	11 osobodni	11 osobodni	11 osobodni	zrealizowane
Szkolenie nt. procedur naborów i kryteriów wyboru stosowanych przy wdrażaniu LSR wraz ze szkoleniem nt. przestrzegania udziału grup interesów w posiedzeniach Rady i konsekwencjami przekroczenia dopuszczalnych udziałów (warsztaty z symulacją posiedzenia Rady)	14 osobodni	-	-	zrealizowane
Zasady wdrażania Poddziałania 19.2, w tym wypełniania dokumentacji aplikacyjnej do wsparcia w ramach konkursu na wybór operacji z zakresu wdrażania LSR (konkurs, granty, operacja własna LGD)	7 osobodni	-	2 osobodni	zrealizowane
Zasady prawidłowego monitorowania, rozliczania i ewaluacji LSR/realizacji planu komunikacji	-	1 osobodzień	-	zrealizowane
Metodyka wsparcia w zakresie sieciowych produktów turystyki wiejskiej	-	-	1 osobodzień	niezrealizowane - przeniesione na 2019
Szkolenie połączone wizytą studyjną procedura i metodyka oceny operacji w ramach wdrażania LSR – dobre praktyki w zakresie wdrażania LSR na lata 2014-2020	-	-	28 osobodni	zrealizowane
SZKOLENIA:				
Innowacje społeczne – rola animacji i animatorów	-	3 osobodni	-	zrealizowane
Sztuka prezentacji i wystąpień publicznych				
Kreowanie pozytywnego wizerunku LGD				

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Realizacja Planu komunikacji

Nazwa działania komunikacyjnego	Jednostki miary	Wartość osiągnięta od początku wdrażania LSR	% wykonania	Plan do 2023 r.
Spotkania informacyjno-promocyjne – nt. działalności LGD, głównych założeń LSR oraz możliwości pozyskiwania środków w ramach realizacji LSR, dobre praktyki	szt.	12	85,71	Liczba działań – 14
	osoba/spotkanie	20,58	102,90	Liczba uczestników – śr. 20/1 spotkanie, szkolenie, konferencja, wyjazd
Wsparcie merytoryczne i techniczne wnioskodawców w zakresie przygotowania i rozliczania wniosków	szt.	10	100,00	Liczba zorganizowanych szkoleń – 10
	osoba/szkolenie	19,3	128,67	Liczba uczestników – śr. 15/1 szkolenie
	osoba	217	190,35	Liczba osób, które skorzystały z doradztwa – 114
Ogłoszenie o naborze	szt.	49	63,64	Liczba ogłoszeń na stronach internetowych – 77
	szt.	2240	80,00	Liczba ogłoszeń na tablicach informacyjnych – 2800
Prezentacja wyników przeprowadzonej ewaluacji	szt.	0	0,00	Liczba opublikowanych raportów ewaluacyjnych – 4
Upowszechnienie informacji o realizowanych projektach w ramach LSR	szt.	518 006	3 700,04	Liczba wejść na stronę internetową i portal społecznościowy – 2000 rocznie (łącznie 14 000)
	szt.	3	75,00	Liczba artykułów/informacji prasowych – 4
Badanie satysfakcji wnioskodawców LGD w zakresie jakości i efektywności pomocy świadczonej przez pracowników LGD podczas szkoleń, doradztwa oraz rozliczania projektów	osoba	398	28,43	Liczba osób objętych ankietyzacją – 200 rocznie (łącznie 1 400)
Kampania informacyjna nt. efektów realizowanej LSR oraz badanie wpływu realizacji LSR na poprawę jakości życia mieszkańców na obszarze LGD	szt.	0	0,00	Liczba kampanii informacyjnych – 2

Działania z aktywizacji/animacji i promocji:

- Dożynki Gminy Łuków w Rolach 2016
- Dożynki gminno-parafialne „Festiwal Wsi” w Serokomli w 2016
- Dożynki Gminy Krzywda "Sienkiewiczowskie tradycje" w Krzywdzie w 2016
- Dożynki Powiatowo–Gminno-Parafialne w Zembrach w 2016
- Dożynki Gminy Łuków w Łazach 2017
- Dożynki Gminy Krzywda w Krzywdzie w 2017
- II Festiwal Jurajski w Klimkach w 2017
- Wydarzenie adresowane do mieszkańców: warsztaty artystyczne o tematyce wielkanocnej – zdobienie pisanek i konkurs pt. „Najpiękniejsza pisanka wielkanocna” – 2018
- Wydarzenie adresowane do mieszkańców - Lubelska Majówka – 2018
- Dożynki gminno-parafialne w Gminie Serokomla "Kolory Wsi" w Józefowie Dużym w 2018
- Dożynki gminno-parafialne Gminy Stoczek Łukowski w Starych Kobiątkach w 2018
- Dożynki Diecezjalno-Powiatowe 2018 w Woli Gułowskiej w 2018
- Jarmark geologiczny w Klimkach w 2018

W okresie poddanym badaniu prowadzone były zarówno strona internetowa LGD (www.lgdrazem.pl) oraz oficjalny profil Stowarzyszenia na portalu społecznościowym (<https://pl-pl.facebook.com/lgd.razem/>).

Liczba odwiedzin strony internetowej LGD na dzień 31.12.2018 r. – 489 220

Liczba wyświetleń artykułów na dzień 31.12.2018 r. – Facebook – 25 225

Przeprowadzone zostało badanie ankietowe nt. zadowolenia z przeprowadzonych warsztatów artystycznych o tematyce wielkanocnej – zdobienie pisanek – wyniki przedstawia poniższe zestawienie.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Animacja - analiza ankiet badających zadowolenie z warsztatów prowadzonych przez LGD "RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI" za 2016-2018		
Skąd dowiedziała się Pani o warsztacie?	z telewizji	0
	z ogłoszeń prasowych	0
	z Internetu	11
	z plakatów	0
	z ulotek informacyjnych	0
	inne źródła (proszę wymienić jakie)	10
Czy warsztat spełnia/spełniło Pani/Pana oczekiwania?	1	0
	2	0
	3	0
	4	0
	5	21
Czy zdobyta na warsztacie wiedza będzie przydatna w rozwoju zawodowym Pana/Pani?	1	0
	2	0
	3	0
	4	7
	5	14
Jak ocenia Pani dobór metod, form i technik prowadzonych zajęć?	1	0
	2	0
	3	0
	4	0
	5	21
Czy była możliwość dyskusji, zadawania pytań, wyrażania swojej opinii?	1	0
	2	0
	3	0
	4	0
	5	21
Jak ocenia Pani/Pan organizację czasu na warsztacie?	1	0
	2	0
	3	0
	4	0
	5	21
Jak ocenia Pani/Pan warunki na sali (ocena pomieszczenia, materiałów plastycznych)	1	0
	2	0
	3	0
	4	0
	5	21
Czy organizatorzy warsztatów służyli Pani/Panu pomocą w razie potrzeby?	1	0
	2	0
	3	0
	4	0
	5	21
Jak ocenia Pani/Pan atmosferę na warsztacie?	1	0
	2	0
	3	0
	4	0
	5	21
Przygotowanie do zajęć	1	0
	2	0
	3	0
	4	0
	5	21
Sposób przekazywania informacji	1	0
	2	0
	3	0
	4	1
	5	20
Komunikatywność	1	0
	2	0
	3	0
	4	1
	5	20
Kultura osobista	1	0
	2	0
	3	0
	4	0
	5	21
IV. Inne uwagi dotyczące szkolenia		
		1

Ankietowani bardzo dobrze ocenili (podobnie jak szkolenia) warsztaty LGD, poświęcone zdobieniu pisanek.

Kryteria i procedury wyboru operacji oraz potrzeby aktualizacji strategii (ankiety ewaluacyjne on-going)

Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego na koniec 2018 r. poprzez 34 oceny trafności kryteriów i procedury wyboru operacji oraz potrzeby aktualizacji strategii przedstawiają się następująco:

1. Czy wg Pani/Pana wskaźniki realizujące cele LSR są do nich adekwatne?	
tak	29
nie	1
nie mam zdania	4
2. Czy wg Pani/Pana cele ogólne i szczegółowe LSR odpowiadają potrzebom społeczności lokalnej zamieszkującej obszar LGD?	
tak	29
nie	1
nie mam zdania	4
3. Czy wg Pani/Pana przyjęte kryteria pozwoliły na wybór najlepszych projektów ?	
tak	29
nie	0
nie mam zdania	5
4. Czy wg Pani/Pana kryteria były jednoznaczne i obiektywne?	
tak	27
nie	0
nie mam zdania	7
5. Czy procedury wyboru i realizacji projektów są przejrzyste i przyjazne dla Pani/Pana?	
tak	25
nie	2
nie mam zdania	7
6. Czy wg Pani/Pana wielkość zaplanowanych środków na poszczególne przedsięwzięcie odpowiada potrzebom zidentyfikowanych grup defaworyzowanych?	
tak	23
nie	1
nie mam zdania	10
7. Czy wg Pani/Pana harmonogram naboru wniosku jest adekwatny do zakładanego budżetu i wielkości wskaźników zaplanowanych do 2023?	
tak	28
nie	0
nie mam zdania	6
8. Czy wg Pani/Pana działania komunikacyjne są adekwatne do grup docelowych LSR, w tym do grup defaworyzowanych?	
tak	27
nie	1

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

nie mam zdania	6
9. Czy wg Pani/Pana metody komunikacji z grupami docelowymi LSR są skuteczne?	
tak	27
nie	1
nie mam zdania	6
10. Czy wg Pani/Pana udzielane doradztwo jest adekwatne do potrzeb potencjalnych beneficjentów?	
tak	27
nie	3
nie mam zdania	4
11. Czy zaplanowane zadania związane z animacją lokalną i współpracą odpowiadają potrzebom społeczności zamieszkującej LGD?	
tak	25
nie	2
nie mam zdania	7
12. Czy na aktualnym poziomie wykorzystania budżetu i realizacji LSR zauważa Pani/Pan pozytywne zmiany na obszarze LGD „RAZEM”?	
tak	22
nie	0
nie mam zdania	12
13. Na wsparcie jakiego typu działań chciałby/aby Pan/Pani uzyskać środki z UE w przyszłości?	
nie zamierzam ubiegać się, nie planuję, rozwój infrastruktury i atrakcji turystycznych na obszarze mojej gminy (Adamów), integrację mieszkańców, oddolne inicjatywy, rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej, sportowej i rekreacyjnej, siłownie, place zabaw, zakup strojów historycznych (mundurów) z okresu II wojny światowej, kultura, rekreacja, rozwój wiejskiej infrastruktury rekreacyjno-sportowej, infrastruktura społeczna, integracja mieszkańców mojej miejscowości ,np zorganizowanie biesiady staropolskiej powrót do tradycji; wsparcie inicjatyw społeczności lokalnej; ZAJĘCIA TANECZNE W ŚWETLICY; podejmowanie; rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej, modernizacja boiska na terenie sołectwa, własna działalność; przedsięwzięcia lokalne o zasięgu regionalnym; Podejmowanie działalności gospodarczej; Na rozwój organizacji oraz wsparcie dla seniorów np. naukę języka angielskiego; Zakładanie działalności i ich rozwój, małe przedsiębiorstwa; Na organizację terenów rekreacyjnych; usługi społeczno-kulturalne; Wsparcie infrastruktury komunikacyjnej (chodniki i ścieżki rowerowe); infrastruktura społeczna, rekreacyjno-sportowa; Organizację działań kulturalnych; podejmowanie działalności;	
14. Czy zastosowane sposoby promocji i środki przekazu LGD przyczyniają się do wzrostu rozpoznawalności LGD?	
tak	31
nie	1
nie mam zdania	2
Metryczka	
M1. Ankieta dotyczy	
Wnioskodawcy, który aplikował skutecznie o przyznanie pomocy	10
Wnioskodawcy, który aplikował nieskutecznie o przyznanie pomocy	3
Osoby/podmiotu, która/y planuje złożenie wniosku o wsparcie ze środków PROW za pośrednictwem LGD RAZEM	9
Żadne z powyższych	12
M2. Status na rynku pracy:	
Osoba (fizyczna, prawna lub inna) prowadząca działalność gospodarczą	6
Zatrudniony/a w rolnictwie	3
Zatrudniony/a poza rolnictwem	23
Uczący się/studiujący	0
Osoba bezrobotna	1

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Inny typ, jaki?	0
M3. Płeć:	
Kobieta	21
Mężczyzna	13
M4. Niepełnosprawność:	
Osoba niepełnosprawna, posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności	0
Osoba pełnosprawna	34
M5. Wykształcenie:	
podstawowe	1
zasadnicze zawodowe	0
średnie	1
policealne	0
licencjat, inżynier	3
wyższe magisterskie	29
inne	0
M6. Wielkość gospodarstwa rolnego:	
nie posiadam gospodarstwa rolnego	18
do 5 ha	11
5-10 ha	2
11-20 ha	0
21-50 ha	1
>50 ha	2
M7. Wiek przedział	
do 24 lat	1
25-34 lat	9
35-50 lat	18
>50 lat	6
M8. Miejsce zamieszkania	
Gmina Adamów	5
Gmina Krzywda	5
Gmina Łuków	2
Gmina Serokomla	4
Gmina Stanin	2
Gmina Stoczek Łukowski	2
Gmina Trzebieszów	2
Gmina Wojcieszków	5
Gmina Wola Mysłowska	3
Miasto Stoczek Łukowski	3
Miasto Łuków	1

Wynikają z nich następujące wnioski:

- 1) Realizacja LSR wydaje się być niezagrożona - postęp finansowy i rzeczowy jest na bardzo dobrym poziomie. Praktycznie wszystkie wskaźniki zaplanowane do realizacji w I kamieniu milowym (2016-2018) zostały zrealizowane w 100%, a nawet zostały

- przekroczone w kilku przedsięwzięciach. Zaplanowany na I kamień milowy budżet został zrealizowany w 112%, w tym na miejsca pracy 102%. Wnioski złożone na podejmowanie działalności gospodarczej w większości są już rozliczone, pozostałe są w końcowej fazie realizacji. Wnioski z pozostałych naborów są także systematycznie rozliczane. Ogłoszenie kolejnego nowego naboru planowane jest na początek II kwartału 2019 r., po zatwierdzeniu aktualizacji LSR, procedur oraz uzgodnieniu dostępnych limitów w poszczególnych przedsięwzięciach - działania te pozwolą na dalszą planową realizację wskaźników; brak jest odstępstw od planu, jednak zmieniające się zbyt często przepisy prawne (co skutkuje koniecznością zmiany procedur), zbyt skomplikowane przepisy prawne, umowy, przedłużające się terminy oceny składanych wniosków w SW powodują niechęć przedsiębiorców do starania się o dofinansowanie swoich projektów lub wręcz rezygnację z podpisanych umów; konieczne jest skrócenie czasu oceny wniosków w SW i nie zmieniać tak często przepisów/wytycznych; uprościć procedury;
- 2) Jakość wybranych przez Radę LGD wniosków we wszystkich obszarach tematycznych w bardzo wysokim stopniu wpływa na osiąganie wskaźników w zaplanowanym czasie. W naszym przypadku jest zadowalająca, o czym świadczą osiągnięte wskaźniki; generalnie jakość wniosków składanych do LGD jest na zadowalającym poziomie. Związane jest to z tym, że Beneficjenci chętnie korzystają z doradztwa świadczonego przez biuro LGD. Standardowo najlepsze wnioski opracowują jednostki samorządowe, które bardzo ściśle współpracowały z Biurem LGD na etapie planowania LSR, a także podczas jej realizacji. Organizacje pozarządowe także korzystają z doradztwa LGD, posiłkując się wykwalifikowaną kadrą swoich gmin. Przedsiębiorcy z racji braku czasu korzystają głównie z firm zajmujących się profesjonalnie doradztwem w pisaniu wniosków. Zagrożeniem jest przedłużająca się weryfikacja wniosków w SW, a co za tym idzie realizacja operacji się znacznie przedłuża - w tym czasie mogą zmienić się na niekorzyść warunki gospodarcze, np. ceny materiałów budowlanych, koszty usług, itp. Osoby fizyczne, które wielokrotnie korzystały z doradztwa LGD składały znacznie lepsze wnioski, niż osoby, które korzystały tylko z firm consultingowych; należy zachęcać beneficjentów do większego korzystania z doradztwa świadczonego przez Biuro LGD i zachęcać ich by podczas pisania wniosków uwzględniali czas potrzebny na ocenę i następnie realizację operacji;
 - 3) Kryteria wyboru projektów sprawdzają się – umożliwiają wybór projektów, które realizują wskaźniki zapisane w LSR; kryteria umożliwiają jednoznaczną i obiektywną ocenę i wybór wniosków. Nawet sprawiające wcześniej pewne trudności kryterium innowacyjności obecnie jest właściwie interpretowane przez wnioskodawców. Podobnie wypowiedzieli się również uczestnicy warsztatu refleksyjnego oraz ponad 80% ankietowanych (ankieta ewaluacyjna on-going rozesłana została do członków LGD, przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i osób fizycznych, którzy korzystali z doradztwa i znajdują się w bazie LGD); Wnioskodawcy nie zgłaszali uwag do kryteriów. Uwag nie zgłaszały też osoby, które wypełniły ankietę on-going (członkowie LGD, przedstawiciele lokalnych NGO, przedsiębiorcy oraz osoby fizyczne korzystający z doradztwa LGD i będący w bazie LGD); kryteria wyboru projektów spełniają właściwie swoją rolę. Wnioskodawcy nie zgłaszali uwag na etapie konsultacji, podczas doradztwa. Na stronie internetowej została zamieszczona ankietę on-going oraz rozesłana do około 200 podmiotów i nie wpłynęły żadne uwagi wskazujące

- jakiegokolwiek wątpliwości odnośnie kryteriów lokalnych. W związku z powyższym nie powinno się podejmować żadnych działań zmieniających ich katalog;
- 4) Wszystkie wybrane projekty przyczyniły się do osiągnięcia celów LSR. LSR została opracowana w odpowiedzi na zdiagnozowane problemy społeczne, tak więc każda operacja realizująca LSR jest odpowiedzią na potrzeby społeczne obszaru LGD. Opinię tą potwierdzili uczestnicy warsztatu refleksyjnego oraz osoby ankietowane (ankieta on-going zamieszczona na stronie internetowej, profilu FB oraz rozesłana do członków LGD, przedstawicieli lokalnych NGO, przedsiębiorców oraz osób fizycznych korzystających z doradztwa LGD i będących w bazie LGD). Ponadto około 80 % badanych wskazało, że warunki do życia w gminie poprawiły się; zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej wynikają z malejącego bezrobocia, wpływu programów społecznych (np. 500+) oraz wzrostu kosztów cen usług i materiałów budowlanych, pracy (jednak te zmiany nie wpływają na dezaktualizację LSR obszaru LGD "RAZEM"). Jednak należy śledzić publikacje GUS oraz innych ośrodków badawczych w zakresie aktualnych danych społecznych i gospodarczych powiązanych merytorycznie z celami LSR; na obszarze LGD „RAZEM” nie widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami, co najwyżej widać zróżnicowanie aktywności. W związku z tym w zakresie animacji i aktywizacji należy podjąć próbę dywersyfikacji wysiłków w stosunku do gmin mniej aktywnych;
 - 5) Realizacja LSR prowadzona była bez problemów i dostarczała wszystkich potrzebnych informacji do określenia skuteczności interwencyjnej LSR. Oszczędności powstałe po podpisaniu/realizacji umów spowodowały konieczność zmiany wskaźników w LSR w celu optymalnego wykorzystania budżetu. Opinię tą potwierdzili uczestnicy warsztatu refleksyjnego oraz osoby ankietowane – ponad 80 % odpowiedzi potwierdzających, że wskaźniki realizujące cele są adekwatne oraz, że cele ogólne i szczegółowe odpowiadają potrzebom społeczności lokalnej (ankieta on-going zamieszczona na stronie internetowej, profilu FB oraz rozesłana do członków LGD, przedstawicieli lokalnych NGO, przedsiębiorców oraz osób fizycznych korzystających z doradztwa LGD i będących w bazie LGD);
 - 6) Procedury oceny i wyboru operacji funkcjonują w sposób prawidłowy, pomimo, że są mocno sformalizowane i mało przystępne dla beneficjentów (informacje przekazywane ustnie podczas doradztwa oraz w ankietach on-going). Wnioskodawcy nie znają całości procedur, jedynie w zakresie koniecznym do złożenia wniosku. Jedynym dobrze znanym elementem są lokalne kryteria wyboru, od których zależy miejsce na liście rankingowej. Pozostałe zapisy proceduralne wyjaśniane są podczas szkoleń/indywidualnego doradztwa. Planowane jest wprowadzenie drobnych zmian w procedurach ze względu na modyfikację przepisów krajowych; należy uprościć (jeśli by się dało), nie zmieniać/aktualizować zbyt często dokumentów;
 - 7) Biuro działa bardzo aktywnie w sferze informacyjnej i promocyjnej. Składa się na to m.in. udział w gminnych imprezach, organizowanie projektów odpowiadających na potrzeby mieszkańców oraz wydarzeń promujących działalność LGD. Znacząca liczba szkoleń dla wnioskodawców organizowanych na całym obszarze LGD „RAZEM” przed naborami oraz doradztwo w Biurze wskazują na zaangażowanie biura w działalność aktywizacyjną. Szkolenia zostały ocenione wysoko przez ich uczestników. Organizowano również spotkania informacyjne dla mieszkańców, organizacji pozarządowych z obszaru LGD. Aktywnie działa strona internetowa stowarzyszenia oraz profil FB. Ponad 80 % ankietowanych uważa, że metody komunikacji są

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

skuteczne, doradztwo jest adekwatne do potrzeb potencjalnych beneficjentów, a działania związane z animacją lokalną i współpracą odpowiadają społeczności zamieszkującej obszar LGD;

- 8) W związku z tym, iż założone na pierwszy kamień milowy cele LSR są zrealizowane i nie występuje zagrożenie nie zrealizowania wskaźników w drugim kamieniu milowym nie ma potrzeby wprowadzania zmian w działaniach LGD.

Poziom partycypacji społecznej (ankiety skierowane do mieszkańców on-going)

Wyniki badania ankietowego oceny poziomu partycypacji społecznej:

1.	W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?	
	Zdecydowanie tak	9
	Raczej Tak	23
	Trochę tak/trochę nie	8
	Raczej nie	2
	Zdecydowanie nie	2
	Nie mam zdania	0
2.	W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnim roku warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?	
	Zdecydowanie tak	6
	Raczej Tak	24
	Trochę tak/trochę nie	6
	Raczej nie	3
	Zdecydowanie nie	4
	Nie mam zdania	1
3.	Jak obecnie ocenia Pan/i swoją gminę pod względem:	
	Atrakcyjności turystycznej	
	Bardzo dobrze	2
	Dobrze	18
	Trochę dobrze/trochę źle	8
	Źle	12
	Bardzo źle	1
	Nie mam zdania	3
	Promocji dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki	
	Bardzo dobrze	5
	Dobrze	23
	Trochę dobrze/trochę źle	5
	Źle	6
	Bardzo źle	0
	Nie mam zdania	5
	Infrastruktury i oferty kulturalnej	
	Bardzo dobrze	3
	Dobrze	19

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Trochę dobrze/trochę źle	13
Źle	5
Bardzo źle	0
Nie mam zdania	2
Infrastruktury i oferty sportowej i rekreacyjnej	
Bardzo dobrze	2
Dobrze	29
Trochę dobrze/trochę źle	9
Źle	4
Bardzo źle	0
Nie mam zdania	0
Infrastruktury drogowej	
Bardzo dobrze	2
Dobrze	18
Trochę dobrze/trochę źle	19
Źle	5
Bardzo źle	0
Nie mam zdania	0
Zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów	
Bardzo dobrze	1
Dobrze	17
Trochę dobrze/trochę źle	17
Źle	7
Bardzo źle	0
Nie mam zdania	2
Tożsamości mieszkańców z regionem	
Bardzo dobrze	2
Dobrze	23
Trochę dobrze/trochę źle	14
Źle	2
Bardzo źle	0
Nie mam zdania	2
Działań i usprawnień na rzecz osób niepełnosprawnych	
Bardzo dobrze	1
Dobrze	10
Trochę dobrze/trochę źle	13
Źle	14
Bardzo źle	0
Nie mam zdania	4
Działań na rzecz bezrobotnych	
Bardzo dobrze	2
Dobrze	11
Trochę dobrze/trochę źle	18
Źle	6

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

	Bardzo źle	0
	Nie mam zdania	7
	Działania na rzecz osób przed 34 rokiem życia	
	Bardzo dobrze	1
	Dobrze	8
	Trochę dobrze/trochę źle	16
	Źle	5
	Bardzo źle	1
	Nie mam zdania	12
	Działania na rzecz osób po 50 roku życia	
	Bardzo dobrze	1
	Dobrze	18
	Trochę dobrze/trochę źle	12
	Źle	4
	Bardzo źle	1
	Nie mam zdania	8
	Działania na rzecz kobiet	
	Bardzo dobrze	1
	Dobrze	23
	Trochę dobrze/trochę źle	10
	Źle	3
	Bardzo źle	0
	Nie mam zdania	6
	Możliwości zatrudnienia poza rolnictwem	
	Bardzo dobrze	4
	Dobrze	10
	Trochę dobrze/trochę źle	5
	Źle	19
	Bardzo źle	1
	Nie mam zdania	5
	Sprzyjających warunków dla przedsiębiorców i prowadzenia firmy	
	Bardzo dobrze	1
	Dobrze	13
	Trochę dobrze/trochę źle	16
	Źle	9
	Bardzo źle	0
	Nie mam zdania	5
4.	Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń dotyczących ostatniego roku: (Prosimy o zaznaczenie „tak”, „nie” lub „nie wiem”)	
	Uczestniczę w wydarzeniach organizowanych przez gminę (kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, obchodach świąt etc.)	
	Tak	35
	Nie	8
	Nie wiem	0
	Biorę udział w przygotowywaniu gminnych wydarzeń (sam albo w ramach grupy, do której należę)	

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Tak	25
Nie	17
Nie wiem	1
Należę do stowarzyszenia/organizacji pozarządowej (stowarzyszenie, fundacja)	
Tak	18
Nie	26
Nie wiem	0
Należę do nieformalnej grupy społecznej (koła gospodyń etc.)	
Tak	10
Nie	30
Nie wiem	0
Mam możliwości, by wypowiadać się na temat ważnych zagadnień (dotyczących gminy i mojej miejscowości)	
Tak	34
Nie	6
Nie wiem	2
Jestem członkiem rady/komitetu (np. w szkole, klubie sportowym, przedsiębiorstwie)	
Tak	6
Nie	35
Nie wiem	0
Znam najważniejsze fakty historyczne dotyczące mojej miejscowości/gminy	
Tak	37
Nie	4
Nie wiem	3
Potrąfię wskazać najważniejsze atrakcje turystyczne w okolicy	
Tak	34
Nie	5
Nie wiem	2
Na terenie mojej gminy mogą rozwijać się zawodowo	
Tak	22
Nie	18
Nie wiem	2
W mojej gminie powstaje wiele firm	
Tak	14
Nie	19
Nie wiem	8
W mojej gminie chętnie inwestują przedsiębiorcy	
Tak	13
Nie	15
Nie wiem	13
Na terenie mojej gminy są sprzyjające warunki dla turystów i osób przyjezdnych	
Tak	14
Nie	22
Nie wiem	4

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

5.	Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?	
	Zdecydowanie tak	7
	Raczej tak	28
	Trudno powiedzieć	4
	Raczej nie	5
	Zdecydowanie nie	0
	Nie mam zdania	0
5.1	Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?	
	Tak	4
	Nie	40
5.2	5.2. Jakie są powody?	
	Trudny dostęp do edukacji	0
	Trudny dostęp do instytucji kultury	0
	Utrudniony dostęp do placówek opieki nad dziećmi	0
	Brak perspektyw zawodowych	4
	Powody osobiste/ rodzinne	1
	Inne...(jakie?)	0
6.	Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych w ostatnim roku?	
	Tak często	10
	Tak, czasem	17
	Trudno powiedzieć	4
	Nie	13
7.	Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się lub nie cieszą zainteresowaniem mieszkańców?	
	Tak	36
	Ani tak, ani nie	7
	Nie	1
8.	Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych w ostatnim roku?	
	Tak często	16
	Tak, czasem	19
	Trudno powiedzieć	2
	Nie	7
9.	Czy Pana/i zdaniem projekty te cieszą się lub nie cieszą zainteresowaniem mieszkańców?	
	Tak	30
	Ani tak, ani nie	11
	Nie	3
10.	Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności?	
	Promocja obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych, turystyki	7
	Infrastruktura i oferta kulturalna	11
	Infrastruktura i oferta sportowa i rekreacyjna	18
	Infrastruktura społeczna (świetlice, miejsca spotkań)	11

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

	Infrastruktura drogowa	24
	Aktywność społeczna mieszkańców (zaangażowania w sprawy lokalne)	10
	Działania wzmacniające tożsamość mieszkańców z regionem	1
	Działania wynikające z inicjatywy mieszkańców	11
	Warunki życia osób niepełnosprawnych	7
	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych	7
	Zwiększenie liczby miejsc pracy poza rolnictwem	16
	Działania umożliwiające podjęcie pracy przez osoby przed 34 rokiem życia	5
	Działania umożliwiające podjęcie pracy przez osoby po 50 roku życia	5
	Działania umożliwiające podjęcie pracy przez kobiety	4
	Działania ułatwiające założenia i prowadzenia działalności gospodarczej	11
	Czy zna Pan/i Lokalną Grupę Działania?	
11.	Tak znam, słyszałam/em	42
	Nie znam, nie słyszałam/em	1
	W jaki sposób dowiedział się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania?	
12.	od znajomych, sąsiadów	3
	w instytucji (urząd, szkoła)	15
	z lokalnej prasy	3
	widziałem/am działania LGD	12
	uczestniczyłem/am w działaniach LGD/ brałem/am udział w projekcie	21
Metryczka:		
	Status na rynku pracy:	
M1.	Osoba (fizyczna, prawna lub inna) prowadząca działalność gospodarczą	10
	Zatrudniony/a w rolnictwie	1
	Zatrudniony/a poza rolnictwem	30
	Uczący się/studiujący	1
	Osoba bezrobotna	0
	Inny typ, jaki?	0
	Płeć:	
M2.	Kobieta	33
	Mężczyzna	11
	Niepełnosprawność:	
M3.	Osoba niepełnosprawna, posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności	1
	Osoba pełnosprawna	43
	Wykształcenie:	
M4.	podstawowe	2
	zasadnicze zawodowe	2
	średnie	9
	policealne	2
	licencjat, inżynier	5
	wyższe magisterskie	23
	inne	0
	Wielkość gospodarstwa rolnego:	
M5.	nie posiadam gospodarstwa rolnego	26
	do 5 ha	10

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

	5-10 ha	2
	11-20 ha	2
	21-50 ha	3
	>50 ha	1
M6.	Wiek przedział	
	do 24 lat	2
	25-34 lat	7
	35-50 lat	18
	>50 lat	17
M7.	Miejsce zamieszkania:	
	Gmina Adamów	5
	Gmina Krzywda	2
	Gmina Łuków	4
	Gmina Serokomla	8
	Gmina Stanin	5
	Gmina Stoczek Łukowski	0
	Miasto Stoczek Łukowski	9
	Gmina Trzebieszów	10
	Gmina Wojcieszków	1
	Gmina Wola Mysłowska	0

Mieszkańcy obszaru LGD w zdecydowanej większości identyfikują się ze swoimi miejscowościami. Dobrze oceniają sytuację w swoich gminach pod względem poziomu rozwoju infrastrukturalnego, nie chcą się wyprowadzać do innych regionów – zauważają poprawę warunków życia w ostatnim roku.

III. Wnioski i rekomendacje

Analizując zebrane dane do opracowania niniejszego raportu ewaluacyjnego za okres 2016-2018, można wysnuć wnioski, że Lokalna Grupa Działania „RAZEM KU LEPSZEJ PRZYSZŁOŚCI” w sposób właściwy wydatkuje środki finansowe i realizuje zamierzone wskaźniki celów I, II i III, przewidziane w LSR. Wskaźniki osiągnięte są zgodnie z Planem działania oraz Planem komunikacji. Dokumentacja wewnętrzna LGD (procedury, kryteria wyboru operacji, itp.) zostały dostosowane do najnowszych przepisów PROW 2914-2020. Budżet przeznaczony na realizację działań w okresie 2016-2018 został wydatkowany na wysokim poziomie.

Ankietowani ocenili wysoko działania aktywizujące/animacyjne/promocyjne prowadzone przez LGD, przede wszystkim wiedzę i kompetencje pracowników LGD.

Rekomendowane działania, które należy prowadzić to:

- systematyczny monitoring realizacji wskaźników uwzględniający nie tylko aktualny status danego naboru i wniosków ale również limitów poszczególnych przedsięwzięć;
- analiza przesłanych przez Urząd Marszałkowski umów (przed ich podpisaniem) pod kątem prawidłowości wpisanych wskaźników (zarówno sposób monitoringu jak i wielkość – dotyczy wskaźnika rezultatu często planowanego do realizacji do 2023 r.).